
Eenvoud van hart

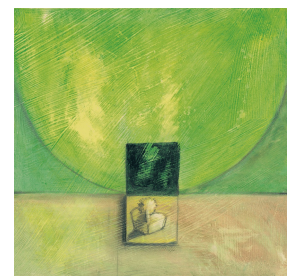
Maria Mazzarello

Overgenomen uit: LOOTS, C., SCHAUMONT, C., (Red.), *Salesianiteit uit Mornese. Maria Mazzarello & Don Bosco*, Oud-Heverlee, Don Boscovormingscentrum, 2004, p. 11-30.

Enkele brieven van Maria Mazzarello, genomen uit: *Levenswijsheid, brieven van Maria Domenica Mazzarello*, een uitgave van het Provinciaal van de Zusters van Don Bosco in Groot-Bijgaarden, mei 2000. Elly Mondelaers verzorgde de inleiding.

Om te proeven van de denkwijze en spiritualiteit van Maria Mazzarello moeten we terugvallen op de brieven die zij schreef. Uit de hele reeks brieven die er zijn hebben we er hier enkele geselecteerd.

**samen
DON BOSCO
zijn plaats
geven**

1. INLEIDING

De eerste verzameling brieven van Maria Mazzarello dateert van rond 1911. In die tijd begon het proces van haar zaligverklaring.

In 1932 publiceerde de salesiaan Ferdinando Maccono, de voornaamste biograaf van Maria Mazzarello, vijftien van die brieven. Het waren volgens hem de brieven met de grootste betekenis voor de zusters omdat ze hen hielpen de geest van hun Moeder te leren kennen en haar voorbeeld van leven na te volgen¹.

In 1935 werden nog drie brieven bijgevoegd in de gedrukte akten van het proces van zaligverklaring. Tijdens de herziening van de levensbeschrijving van Maria Mazzarello die in de jaren '40 door don F. Maccono was opgesteld, werden nog andere brieven opgenomen. Ze verschenen postuum in 1960. Don Maccono had de publicatie van de brieven voorbereid, maar in het kader van de biografische context kregen ze slechts een illustratieve functie. Ze werden niet beschouwd als één van de belangrijkste bronnen voor de biografie. De biografie baseerde zich voor het grootste gedeelte op de getuigenissen van het proces van zaligverklaring.

Bij het eeuwfeest van de stichting van het Instituut van de Zusters van Don Bosco (1972) en van de publicatie van de *Cronistoria*² (1975) werden in het algemeen archief van de salesianen nog andere brieven teruggevonden. Zij waren gericht aan Don Bosco, don Giovanni Cagliero en andere salesianen. Op dat ogenblik zette men de zoektocht naar brieven van Maria Mazzarello voort met het oog op een volledige uitgave van haar briefwisseling. Die verzameling werd door zuster María Esther Posada in 1975 gepubliceerd³. Er zijn achtenzestig authentieke brieven van Maria Mazzarello bewaard gebleven.

Na vijf jaar werd een tweede uitgave voorbereid, voorzien van een ruime inleiding⁴. In de loop van de jaren blijken de verzamelde brieven steeds meer een belangrijke bron te worden om de figuur van Maria Mazzarello te benaderen. De derde uitgave werd vertaald in het Nederlands⁵.

(1) Het gaat o.m. om de brieven aan de zusters Giovanna Borgna, Giuseppina Pacotto en Angela Vallese.

(2) De *Cronistoria* verhalen de geschiedenis van het ontstaan van het Instituut van de Zusters van Don Bosco. CAPETTI, Giselda, (Ed.), *Cronistoria dell'Istituto delle Figlie di Maria Ausiliatrice*, Istituto FMA, Roma, 1974-1978, 5 vol.

(3) POSADA, María Esther, (Ed.), *Lettere di S. Maria D. Mazzarello fondatrice dell'Istituto delle Figlie di Maria Ausiliatrice*, Ancora, Milano, 1975.

(4) POSADA, María Esther, (Ed.), *Lettere di S. Maria D. Mazzarello fondatrice dell'Istituto delle Figlie di Maria Ausiliatrice*, 2a. edizione, Istituto FMA, Roma, 1980.

(5) *Levenswijsheid. Brieven van Maria Domenica Mazzarello*, Provinciaal Zusters van Don Bosco, Groot-Bijgaarden, 2000.

De schrijfstijl is die van een dialoog met de lezer. Maria Mazzarello spreekt met hen op een gemoedelijke, vertrouwelijke wijze zonder zich te bekommeren om de vorm. Alleen als ze naar één of andere autoriteit schrijft met wensen voor Kerstmis of een naamfeest, bemerken we meer aandacht voor de stijl van de brief. Meestal horen we uitdrukkingen uit de gesproken taal, weerklinken herhalingen en grammaticale onjuistheden uit het dialect. Ze gebruikt afkortingen om de spontaneïteit van het gesprek niet te onderbreken en vaak omdat de trage en weinig volgzame hand van iemand die als volwassene leerde schrijven, de snelheid van haar gedachten niet kan volgen. Voor de duidelijkheid worden de woorden die werden afgekort in de brieven van Maria Mazzarello tussen vierkante haakjes aangevuld.

2. EEN KEUZE UIT ENKELE BRIEVEN

De spiritualiteit van Maria Mazzarello kunnen we het beste leren kennen door de brieven aan haar medezusters. Als zij zich tot hen richt, geeft Maria Mazzarello vooral nieuws door omtrent de gemeenschap waar zij verblijft: over Mornese of Nizza Monferrato of over de huizen die ze bezocht heeft. Meestal gebruikt ze sobere maar ascetische, besliste aanbevelingen. We kiezen dan ook drie brieven die gericht zijn aan zusters: brief 17 aan Angela Vallese, brief 24 aan Giuseppina Pacotto en brief 49 aan de gemeenschap van Saint-Cyr-sur-Mer.

Allereerst zijn er de missionarissen die haar na aan het hart liggen. We hebben nog achtentwintig brieven die aan hen gericht zijn. We kiezen daaruit brief 17 aan Angela Vallese, overste van het huis te Montevideo-Villa Colón (Uruguay). Het is de eerste bewaarde brief die ze aan de missionarissen schrijft bij gelegenheid van de tweede missiezending, die vertrokken was in Genua op 1 januari 1879.

De tweede brief uit onze selectie is gericht aan een zuster die verantwoordelijk is voor de vorming. Het is brief 24 die Maria Mazzarello in mei 1879 schrijft aan Giuseppina Pacotto. Samen met Petronilla Mazzarello is ze in Mornese bij de postulanten. De meeste zusters en novicen zijn op dat ogenblik al verhuisd naar Nizza Monferrato of naar andere huizen.

De derde brief is geadresseerd aan de zusters van Saint-Cyr-sur-Mer in Frankrijk. In oktober 1880 vraagt Maria Mazzarello in brief 49 hun om zuster Caterina Daghero terug te laten keren naar Nizza Monferrato. Zij had tot taak gehad te bemiddelen opdat de gemeenschap de overste zou aanvaarden.

Bij elke brief schetsen we de context waarin hij geschreven werd, vertellen we iets over de geadresseerde en duiden we enkele thema's uit de brief. Bij het lezen van de brieven worden we als het ware ondergedompeld in een andere tijd, met een andere cultuur, met andere gevoeligheden, enz. Op het eerste gezicht lijken die brieven misschien niet veel te betekenen, maar als je eenmaal door het omhulsel van de tijdsgeest heen kunt zien, licht toch heel wat rijkdom op...

3. BRIEF 17 AAN DE OVERSTE VAN HET HUIS TE MONTEVIDEO-VILLA COLÓN, ZUSTER ANGELA VALLESE

3.1 Context

We hebben vijf brieven die Maria Mazzarello persoonlijk schreef aan Angela Vallese: de brieven 17, 22, 25, 27 en 47. De laatste twee zijn tevens gericht aan de gemeenschap. Die en ook twee andere brieven werden bezorgd door de tweede groep missionarissen. Zij waren met tien. Zuster Maddalena Martini leidde de groep. Ze hadden het anker gelicht in Genua-Sampierdarena op 1 januari 1879. Maria Mazzarello had Angela Vallese en de andere missionarissen reeds een jaar niet meer gezien toen ze de brief schreef.

3.2 Geadresseerde

Zuster Angela Vallese werd geboren in Lu Monferrato (Italië) in 1854. In 1876 sprak ze haar geloften uit. Ze was met de eerste missie-expeditie vertrokken naar Uruguay op 14 november 1877. Enkele dagen voordien, op 9 november, had ze het geluk in Rome de zegen van paus Pius IX te mogen ontvangen. Ze verbleef vijfendertig jaar in de missies en stierf in 1914 in Nizza Monferrato.

Angela staat bekend als de pionierster van de salesiaanse zusters in Amerika. Ze was een sterke vrouw, was diep gelovig en ontwikkelde een intense apostolische activiteit. Ze beleefde heel vanzelfsprekend een sterke ascese. Zij was eerst overste in Montevideo-Villa Colón (Uruguay) en vervolgens in Argentinië en Chili. Gedurende vijfentwintig jaar was ze verantwoordelijk voor de huizen in Patagonië en Vuurland⁶.

3.3 Inhoud

Hoe het contact tussen Maria Mazzarello en Angela Vallese was, kunnen we afleiden uit hun briefwisseling. Zoals vele andere, is ook deze brief dialogerend geschreven. Ze laat niet na te berichten over het Instituut. Ze spreekt elk van de zusters in de gemeenschap persoonlijk aan. Ze informeert naar hun gezondheid en brengt nieuws over van hun familie in Italië. Ze gaat een gesprek aan met Angela en moedigt ook het gesprek aan tussen haar en Maddalena Martini, de verantwoordelijke voor de verschillende gemeenschappen in Zuid-Amerika. Ook de dialoog met Jezus klinkt door als een

(6) Er zijn twee levensbeschrijvingen aan haar gewijd: CAPETTI, Giselda, *Aprondo il solco: Madre Angela Vallese, prima tra le prime missionarie di S. Giovanni Bosco*, LICE-Berruti, Torino, 1947 en D'ATTILIA, Miela Fagiolo, *Angela della Terra del Fuoco, pioniera delle prime missionari salesiane*, Paoline, Milano, 2002.

levengevende ontmoeting voor beiden. Voortdurend creëert Maria Mazzarello netwerken en werkt ze aan verbondenheid: onder mensen en met de Heer.

De brieven die Maria Mazzarello aan de gemeenschap van Montevideo-Villa Colón schreef, laten ons de zorg aanvoelen van haarzelf en van het Instituut omtrent de moeilijke omstandigheden waarin de missionarissen moesten werken. Toch beveelt ze de vreugde aan. Dat kenmerkt Maria Mazzarello en de levensstijl van Mornese: de moeilijkheden die een godgewijd leven met zich brengen gaan samen met de vreugde zich Kind van God te weten. In bijna al haar brieven keert deze sterke oproep tot blijheid terug. Het is één van de thema's die de voorkeur van Maria Mazzarello wegdragen. In haar taalgebruik drukt dit 'wees blij' niet slechts een wens uit. Het gaat om een innerlijke vreugde die haar oorsprong vindt in de liefde van God en zich voedt met vertrouwen en hoop⁷.

Een ander element dat bij Maria Mazzarello vaak terugkeert is het 'werken aan zichzelf'. In eenvoud en met realisme moedigt ze de zusters steeds weer aan niet bang te zijn voor hun tekorten en om ze aan te pakken met vertrouwen en standvastigheid.

Brief 17

[Mornese, december 1878.]
Leve Jezus en Maria!

Mijn steeds geliefde zuster Angiolina,

Het is al een jaar geleden dat we elkaar nog gezien hebben, nietwaar? Wat gaat de tijd toch vlug voorbij! Het is echt nodig dat we er goed gebruik van maken door veel verdiensten te verwerven. Zo zijn we klaar als de Heer ons zal roepen. Ik ben tevreden dat de zusters goed zijn en werken. Het is aan ons om ze steeds te doen groeien in de deugd, eerst met het voorbeeld en dan pas met woorden. Wat men met het voorbeeld onderricht, blijft dieper in het hart gegrift en doet veel meer goed. Spoor ze steeds aan om nederig en gehoorzaam te zijn. Leer ze van het werk te houden, te handelen met een zuiver inzicht en steeds openhartig en eerlijk te zijn tegenover iedereen. Zorg ervoor dat ze altijd blij zijn, wijs ze steeds terecht met christelijke liefde maar duld geen enkel tekort. Een tekort dat

(7) GARRONE, Gabriel-Marie, *La gioia, frutto dello Spirito. Un tema che caratterizza la spiritualità di S. Maria Domenica Mazzarello*, in POSADA, Maria Esther, (Ed.), *Attuale perché vera. Contributi su S. Maria Domenica Mazzarello*, LAS, Roma, 1987, p. 19-36.

men onmiddellijk aanpakt heeft gewoonlijk geen gevolgen, maar als men het daarentegen wortel laat schieten, dan kost het daarna heel wat moeite om het uit te roeien.

Nu is zuster Maddalena uw provinciale⁸. Breng haar altijd verslag uit over alles wat u⁹ doet en hoe de zusters zijn. Vraag haar dikwijls raad, mondeling of per brief. Ook ik verwacht dikwijls nieuws van u. Schrijf me altijd. En bid steeds voor mij, ga dikwijls binnen in het hart van Jezus. Ook ik zal er binnengaan en zo zullen we elkaar vaak nabij zijn om elkaar veel te vertellen.

Uw ouders maken het goed. Bid altijd voor hen. De moeder van Mariin¹⁰ is gestorven. Bid ook voor deze goede ziel. Uw zus¹¹ is gezond en altijd deugdzaam. Nu is ze in Alassio als keukenzuster. Bid ook veel voor haar. En bid altijd voor iedereen.

Wees blij en wees niet zo bang voor uw tekorten. U kunt ze niet allemaal ineens verbeteren, maar ze beetje bij beetje bestrijden met goede wil. Sluit er nooit vrede mee telkens als de Heer ze u laat kennen. Doe uw best om beter te worden en u zult zien dat u ze vroeg of laat allemaal overwint! Goede moed dus. Heb groot vertrouwen in God en een flinke dosis misprijzen tegenover uzelf en u zult zien dat alles goed gaat. Doe mijn eerbiedige groeten aan uw goede directeur¹². Zeg hem dat ik hem niet zo goed ken, maar dat ik hem toch hartelijk bedank voor het goede dat hij aan elk van u doet. En ik bid de Heer dat Hij hem mag belonen met vele genaden en zegeningen. Wil mij heel sterk in zijn vurige gebeden aanbevelen.

Ik laat u in het hart van Jezus en ik bid Hem dat Hij u zegent, u allen tot de Zijne maakt en altijd verenigd houdt en blij. Bid veel voor mij die u nooit vergeet in mijn zwakke gebeden en weet me in het Hart van het Kind Jezus.

Uw toegenegen moeder,
de arme zuster Maria Mazzarello.

Het nieuws van deze huizen zullen de zusters u geven. Vertel maar heel, heel veel en maak allen blij, spreek hun veel moed in.

-
- (8) Zuster Maddalena Martini was de eerste verantwoordelijke over de verschillende huizen in Amerika.
- (9) De beleefdheidsvorm 'u' die Maria Mazzarello in die tijd gebruikte, was een teken van eerbied, niet van afstandelijkheid. Men gebruikte deze aanspreekwijze ook voor familieleden en verwanten omdat die de vertrouwelijke toon van het gesprek niet verminderde. In de brieven vinden we de beleefdheidsvorm bij Maria Mazzarello vaak terug als ze de zusters aanspreekt.
- (10) Dit is een verkleinwoordje voor 'Maria' uit het Piëmontese dialect. Ze bedoelt er juffrouw Maria Rota mee, een dorpsgenote van zuster Angela Vallese en weldoenster van Don Bosco. Angela was deze juffrouw bijzonder dankbaar omdat ze haar met Don Bosco in contact gebracht had.
- (11) Luigia Vallese was nog novice. Ze zal haar religieuze geloften uitspreken op 9 maart 1879 in Alassio (Italië).
- (12) Don Luigi Lasagna, directeur van het salesiaanse college te Montevideo-Villa Colón.

*Leve het Kind Jezus!!
En leve Maria!!
Leve de H. Jozef en leve alle heiligen van het paradijs!
En leve alle goede dochtertjes van Maria Hulp.
Moed, moed, mijn goede dochtertjes!*

4. BRIEF 24 AAN ZUSTER GUISEPPINA PACOTTO

4.1 Context

Het Instituut werd in 1872 gesticht in Mornese. Om praktische redenen besliste Don Bosco de zusters een betere locatie te bezorgen, nl. Nizza Monferrato. Maria Mazzarello schrijft deze brief van daaruit. De verhuis heeft extra drukte meegebracht.

Een kleine groep postulanten¹³ was in Mornese gebleven. Waarschijnlijk waren alle novicen op dat moment al in Nizza of verbleven ze als hulp in andere gemeenschappen. Samen met Petronilla Mazzarello is Giuseppina Pacotto verantwoordelijk voor de groep, maar de samenwerking tussen de twee zusters verliep niet vlot.

4.2 Geadresseerde

Giuseppina Pacotto werd in 1850 in Turiijn geboren. Drie weken nadat ze in 1875 naar Mornese kwam, werd ze novice en op het einde van dat jaar zuster. Een jaar later werd ze overste in Alassio en in 1879 keerde ze terug naar Mornese bij de postulanten. In 1881 vertrok ze met de derde expeditie van missionarissen in de plaats van zuster Enrichetta Sorbone.

Ze genoot het vertrouwen van Maria Mazzarello en werd vanuit Italië benoemd als verantwoordelijke voor de huizen van Uruguay. De oversten in Amerika echter vonden het beter daar geen gevolg aan te geven. Zuster Giuseppina heeft onder die beslissing geleden, maar zonder zelfbeklag. Ze stierf in Buenos Aires op 24 april 1934.

4.3 Inhoud

Maria Mazzarello somt de noodzakelijke elementen voor de vorming van de postulanten op. De vorming was vanaf het begin van het Instituut een belangrijk aandachtspunt. Het eerste kapittel van de salesianen in 1877 benoemde een commissie die het leven van de

(13) Jonge vrouwen die er aan dachten om eventueel zuster te worden. Ze leefden met de zusters mee en wachtten om toegelaten te worden tot het noviciaat, de onmiddellijke voorbereiding op het leven als zuster.

zusters mee vorm moest geven¹⁴. Die commissie schreef reeds voor dat al degenen die konden studeren, dat moesten doen om tegemoet te kunnen komen aan de noden van de tijd.

Uit de toon van de brief kan men afleiden dat zuster Giuseppina somber en bezorgd was door de nieuwe vormingsopdracht die ze in Mornese moest opnemen. Maria Mazzarello spoort haar krachtig aan zwaarmoedigheid en droefheid te overwinnen en kinderachtige houdingen te overstijgen door zich als een volwassen vrouw te gedragen. Zelf heeft Maria Mazzarello ook erg geleden onder de verplaatsing van het algemeen huis van het Instituut naar Nizza. Bovendien voelt ze zich schuldig omdat Annetta Bedarida niet gedoopt werd¹⁵. Maria Mazzarello heeft evenwel geleerd zichzelf te overwinnen en moedigt ook zuster Giuseppina daartoe aan. Ze noemt op wat Giuseppina kan doen om blij te zijn. Ze doet dit niet vanuit de hoogte, maar vanuit liefdevolle zorg en persoonlijke ervaring.

Er spreekt een grote pastorale bekommernis uit deze brief. Maar die moet samen gedragen worden. De samenwerking met Petronilla Mazzarello ervaart Giuseppina als een moeilijkheid. Maria Mazzarello ontkent het probleem niet. Het is volgens haar nodig vooruit te gaan in eenvoud. Wie zich in geweten confronteert met het evangelie, ziet beter wat er moet gebeuren en hoe men zijn verantwoordelijkheid kan opnemen in overeenstemming met het geheel.

Brief 24

[Nizza Monferrato, mei 1879.]
Leve Jezus en Maria en de H. Jozef!!

Mijn altijd beminde zuster Giuseppina,

Allereerst wil ik u zeggen dat ik altijd uw briefjes [ontvangen] heb, enz. Maar vergeef het mij, hé, dat er zoveel tijd over gegaan is, eer ik u een paar regels antwoord. Mijn liefste [zuster], ik heb geen ogenblik tijd, ik heb zoveel te doen. Heb dus ook nu geduld als ik het kort houd. Een andere [keer] zal ik u een langere brief schrijven.

Vertel me dus eens of uw postulanten deugdzaam zijn, of ze hoe langer hoe meer de vaste wil hebben om heilig te worden en of ze ernaar verlangen dat hun leven helemaal wordt opgebruikt voor Jezus. Spoor hen altijd aan om na te denken waarom ze religieuze geworden zijn of liever voor welk doel ze zijn ingetreden. Zeg hun dat ze er niet alleen op bedacht hoeven te zijn zich met een zwart habijt te bekleden, maar dat ze zich moeten

(14) Deze commissie bestond uit don Costamagna, don Bonetti, don Paolo Albera en don Francesco Cerruti. De zending en de vorming stonden centraal. Zie *Verbale dell'adunanza capitolare sull'Istituto delle Figlie di Maria Ausliatrice*, in CAVAGLIÀ, Piera en COSTA Anna, *Orme di vita, tracce di futuro. Fonti e testimonianze sulla prima comunità delle Figlie di Maria Ausiliatrice (1870-1881)*, LAS Roma, p. 196-201.

(15) *Cronistoria*, DI. III, p. 235. Annetta is een joods meisje uit een gegoede familie. Als ze in juni 1879 naar Mornese komt, is haar familie daar absoluut tegen en ze proberen haar met alle middelen weer terug in hun midden te krijgen. In november van dat jaar lukt hun dat ook.

bekleden met alle deugden die noodzakelijk zijn voor een religieuze die zich bruid van Jezus wil noemen. Dat ze ervoor zorgen te leven in een geest van versterving, offer, gehoorzaamheid, nederigheid en onthechting van alles wat God niet is. Genoeg hierover. Moedig allen van mijnentwege aan en dat ze altijd voor mij en voor allen bidden.

En u, zuster Giuseppina, wees dankbaar dat ik ver weg ben. Anders zou ik u aan de oren trekken! Weet u dan niet dat de droefgeestigheid oorzaak is van veel kwaad?

Om blij te zijn moet u in eenvoud vooruitgaan, geen voldoening zoeken noch in de mensen, noch in de zaken van deze wereld. Denk er slechts aan uw plicht goed te vervullen uit liefde voor Jezus en denk aan niets anders. Als u nederig bent, zult u vertrouwen hebben in Hem. Hij zal de rest doen. Dus, ga niet meer zitten wenen in uw bureel. Denk eraan dat de tijd om het kleine meisje uit te hangen voorbij is. Nu moet u verstandig zijn en het goede voorbeeld geven. Wat m[oeder] vicaria¹⁶ betreft, wees gerust: ze kan ten volle meeleven met u. Heb het volste vertrouwen. Vertel haar alles en als het er soms op lijkt dat ze u niet gelooft, is dat van geen enkel belang. Aanvaard gewoon de vernedering: het zal uw ziel ten goede komen. Wees dus blijgezind en heb goede moed. Help moeder vicaria en zorg samen voor een goede geest bij de postulanten zodat ze allemaal heilig worden.

Meer schrijf ik u niet, want ik heb werkelijk geen tijd. Groet van mij alle zusters, postulanten en meisjes. Dat ze allemaal veel voor mij bidden en blij zijn.

*Een 'Leve Jezus' aan allen, van Jezus heel veel zegeningen en weet mij
uw toegenegen Moeder Mazzarello*

5. BRIEF 49 AAN DE ZUSTERS VAN HET HUIS TE SAINT-CYR-SUR-MER (FRANKRIJK)

5.1 Context

In 1880 telde het Instituut achtentwintig huizen en ongeveer tweehonderd zusters. De stichtingen waren verspreid over Italië, maar ook reeds in Frankrijk en Zuid-Amerika.

In het huis van Saint-Cyr hadden de zusters een weeshuis voor meisjes, met een landbouwkolonie daaraan verbonden. Het huis was gesticht door de priester Jacques Vincent die tijdelijk de leiding ervan op zich nam, samen met vijf eigen religieuzen. Caterina Daghero was de eerste overste. Maar in augustus 1880 werd ze als algemene vicaria gekozen en riep men haar terug naar Nizza. Daardoor ontstond stilzwijgend maar duidelijk protest bij de zusters die hun nieuwe overste, zuster Santina Pisciola, niet aanvaardden.

(16) Petronilla Mazzarello.

Maria Mazzarello moet Caterina Daghero een tijdje terugsturen naar Saint-Cyr om te bemiddelen. Caterina was een vrouw van weinig woorden, maar met een doortastende aanpak. In 1881 zal ze Maria Mazzarello als algemene overste gedurende drieënveertig jaar opvolgen.

5.2 Geadresseerde

Maria Mazzarello richt zich in de brief tot al de zusters van de gemeenschap. Ze wil ieder van hen nabij zijn en verwacht van allen dat ze haar raadgevingen zullen opvolgen. De zusters worden door Maria Mazzarello allemaal bij hun naam genoemd: Maria Sampietro, Alessandrina Hugues, Caterina Pestarino, Marianna Lorenzale. Zuster Alessandrina was pas op 10 augustus 1880 zuster geworden en de anderen waren dat nauwelijks één jaar.

Heel de brief is een aansporing aan de zusters om vertrouwen te schenken aan de overste. Zuster Santina Pescioli was in 1876 naar Mornese gekomen. Ze sprak er haar geloften uit op 15 augustus 1877. Kort nadien werd zij overste in het huis te Lu Monferrato, daarna te Saint-Cyr en vervolgens te Borgo Cornalese (Villastellone, Turijn). Zij overleed er op 19 juli 1884 op dertigjarige leeftijd.

5.3 Inhoud

Maria Mazzarello moedigt de zusters aan tot sereniteit en realisme om het leven met innerlijke sterkte aan te pakken. Ze reageert tegen het piekeren. Daarmee bedoelt ze: het fantaseren, zich steeds weer zorgen maken, pessimistische veronderstellingen maken omtrent de realiteit... Die gedachten maken het moeilijk om het positieve een kans te geven. Het liefste van al ziet ze dat de zusters blij zijn en de meisjes springen, lachen en zingen...

Ze gaat er van uit dat iedere medezuster mee verantwoordelijk is voor een goed klimaat in de gemeenschap. Ze roept dan ook ieder van hen persoonlijk op tot een ommekeer. Het is haar daarenboven duidelijk dat een verdeelde gemeenschap ook verdeeldheid zaait bij de meisjes.

De manier waarop Maria Mazzarello haar brief eindigt, toont haar grote liefde voor deze gemeenschap. Geen enkele andere brief ondertekent ze met uw zeer toegenegen moeder. Het lijkt wel alsof haar liefde groter is, naarmate de gemeenschap zwakker staat. Ze zal de gemeenschap vlug komen opzoeken en langer blijven. Ze zal voor iedereen iets moois meebrengen... Die uitdrukkingen doen denken aan de goede Herder die vooral feest wil vieren als hij zijn verloren schaap weer heeft teruggevonden.

Brief 49

[Nizza Monferrato, oktober 1880.]
Leve Jezus, Maria en de H. J.[ozef]!

Liefste zusters en dochters,

U zoudt mij een genoegen kunnen doen door mijn vicaria zuster Caterina te laten terugkomen. Nu hoop ik dat u allen vertrouwen geschonken hebt aan uw overste zuster Santina. Ze is zo goed, de arme zuster! Waarom hebt u haar geen vertrouwen willen schenken?

Kijk, soms laat onze verbeelding ons dingen pikzwart zien, terwijl ze helemaal wit zijn. Zo worden we dan onverschillig tegenover onze oversten en beetje bij beetje verliest men het vertrouwen dat we in hen hebben. En wat komt er dan uit voort? Wijzelf voelen er ons slecht bij en we geven ook die arme overste een slecht gevoel. Met een beetje nederigheid komt alles weer in orde. Mijn lieve dochters, geef me vlug deze troost: dat u met echte christelijke liefde van elkaar en van uw overste houdt. Beschouw haar alsof ze Onze-Lieve-Vrouw was en behandel haar met alle eerbied. Ik weet dat ze u in de Heer heel graag ziet. Zeg haar alles wat u ook tegen mij zoudt zeggen mocht ik daar zijn. Dat is de grootste troost die u mij kunt geven.

Mijn goede zusters, denk erom dat het paradijs daar is waar de christelijke liefde heerst. Jezus houdt ervan te midden van dochters te vertoeven die nederig, gehoorzaam en liefdevol zijn. Handel zo dat Jezus graag in uw midden vertoeft.

Dus, zuster Sampietro, zuster Alessandrina, zuster Caterina, zuster Lorenzale, u moet elkaar het goede voorbeeld geven. Wijs elkaar met christelijke liefde terecht als iemand zou tekortkomen aan de plicht. U moet niet alleen de eersten zijn om de overste vertrouwen te schenken, maar u moet het zo aanpakken dat ook de meisjes vertrouwen krijgen. Denk erom dat u verplicht bent het goede voorbeeld te geven.

Wees stipt in de naleving van de heilige regel en bestudeer goed wat de heilige regel wil. Opgelet mijn lieve [zusters], wees er aandachtig voor bereidwillig gehoorzaam te zijn, onthecht u van uzelf, van zoveel dingen die voldoening schenken, van alles. Herinnert u de drie geloften die u met zoveel vurigheid uitgesproken hebt en ga vaak na hoe u ze beleeft.

De tijd gaat vlug voorbij. Indien wij in het uur van onze dood niet met lege handen willen staan, dan moeten wij gegrondvest zijn in de echte en standvastige deugd. Het zijn niet de woorden die ons naar het paradijs binnenbrengen, maar wel de daden. Met moed vooruit dus, laten we de deugd alleen voor Jezus beoefenen en voor geen enkel ander doel. Het zijn per slot van rekening toch maar verzinsels die we ons soms in het hoofd halen. Een dochter die werkelijk van Jezus houdt, kan met iedereen overweg. Dus, dat is afgesproken, hé. Als u mij die troost geeft, zal ik u vlug komen opzoeken. Ik zal langer bij u blijven, bent u tevreden?

Stuur me vlug goed nieuws. Herinner u dat ik graag heb dat u blij bent. Wee u als u piekert.

Veel goeds aan de dochters die al postulante zijn en aan de meisjes die ik heel graag zie. Maar ik wil dat ze goed en blij zijn, dat ze springen, lachen, zingen, enz. En als ik dan op bezoek kom, zal ik voor iedereen iets moois meebrengen.

Dat Jezus u allen zegene en u [heilig] make. Bid voor mij en wees er zeker van dat ik altijd voor u bid. Weet me

*uw zeer toegenegen moeder,
zuster Maria Mazzarello.*